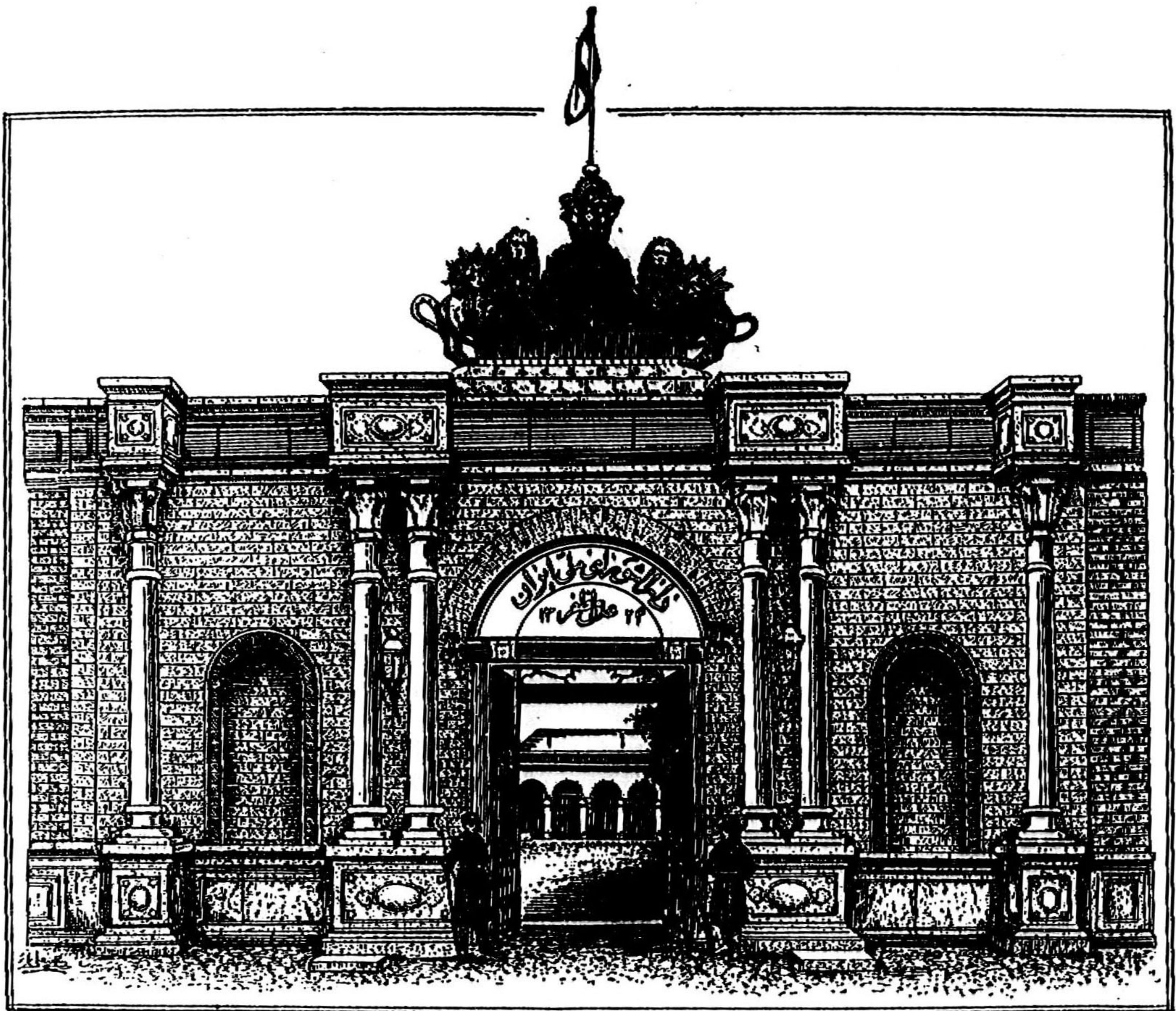

<p>جلسه ۵۱</p>	<h1>مذاکرات مجلس</h1>	<p>شماره هفتم</p>
<p>تاریخ تأسیس آذر ۱۳۰۵ جلسه يكشنبه ۱۸ دیماه ۱۳۰۵ مطابق ۴ رجب ۱۳۴۵</p>	<p>مندرجات فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی خواهد بود. پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در يك شماره منتشر میشود. مطبعة مجلس</p>	<p>قیمه اشتراك داخله ایران سالیانه ده تومان خارج « دوازده تومان قیمه تک شماره يك قران</p>

فهرست مندرجات

نوم	عنوان	از صفحه	الی صفحه
۱	قرائت مراسم واصله از طرف اهالی انگرود و رانکوه دائر بشکایت از امین مالیه در خصوص همیزی جدید املاک	۲۹۷	—
۲	بقیه شور نسبت بخبر کمیسیون داخله راجع بمؤسسات صحی	۲۹۷	۳۰۱
۳	قرائت خبر شعبه پنجم راجع بانتخابات بلوچستان و نمایندگی آقای دیوان بیگی	۳۰۱	—
۴	شور نسبت بخبر کمیسیون بودجه راجع بفروش خالصجات در ماده سوم و چهارم	۳۰۱	۳۰۶
۵	سؤال آقای میرزا عبد الله خان وثوق از آقای وزیر مالیه راجع به ضرب سکه و جواب آقای وزیر	۳۰۶	۳۰۷

مذاکرات مجلس

دوره ششم تقنینیه

صورت مشروح مجلس مورخه يك شنبه ۱۸ دیماه ۱۳۰۵ مطابق ۴ رجب ۱۳۴۵

جلسه ۵۱

(مجلس دو ساعت قبل از ظهر
بریاست آقای ندین تشکیل گردید)
(صورت مجلس روز پنج شنبه بازدهم دیماه
را آقای ضیاء قرائت نمودند)

رئیس -- نسبت بصورت مجلس ایرادی نیست ؟
(گفتند خیر)

رئیس -- صورت مجلس تصویب شد شرح نامف

انگیزی از طرف اهالی لنگرود و رانکوه دائر بشکایت از امین مالیه در خصوص بمیزی جدید املاک به مجلس شورای ملی عرض شده و کمیسیون عرایض تصویب کرده است که بعرض مجلس برسد قرائت میشود

(این قسم قرائت شد)

ساحت مقدس دارالشورای ملی شیدالله ارکانه .

موضوع مالیه مصوبه مجلس حسب درخواست امین مالیه لنگرود مؤدبان لنگرود - رانکوه به پنج نفر ذیل اختیار دادند .

آقای شریف العلماء - آقا سید باقر - آقای مسیحا - آقای اسدی - آقای امینی - امنای فوق در یازده جلسه مذاکره با امین محترم موفق به تعیین مقیاس مقدار جریبانه نشدند ناچار بحکم قرعه که در ماده ده قانون قید شده امنای مزبور حاضر شدند از طرف مالیه امین مالیه شخص خود را تصویب نمود اعتراض شد باید غیر شما باشد قبول نمودند مجبوراً پذیرفته شد یکی هم از طرف مؤدی معین شد بکنفر حکم را هم به حکم قرعه رای دادند کتباً با امین مالیه پیشنهاد پذیرفتند ناچار ورقه را وسیله پست شهری دادند شرح حال را هم به پیشکار مالیه رشت عرضه داشتیم جواب ندادند در عوض دو طغرا اعلان برخلاف قانون و طاقت فرسا از طرف امین مالیه لنگرود منتشر سوادش را تلوأ تقدیم نمودیم مقدار کلی محل را برخلاف قانون و دستور بمیزی نموده . و نتیجه بمیزی را تاکنون بمؤدی ابلاغ نکرده محوطه خانه رعیتی را که دارای اشجار مثمره از قبیل درخت مرکبات و گردو وغیره میباشد بمیزی نموده در صورتیکه حاصل اشجار مزبور بمصرف مخارج شخصی رعیت میرسد مطالبه مالیات می نماید مخارج خود و بمیزین را در محل از هر قبیل تحمیل بمؤدی نموده مطالبه صد پنج را دارد و از مزارع و باغات جدید الاحداث بدون مراعات ماده (۶) قانون مصوبه مالیاتشان را بمؤدی تحمیل مینماید نمنا داریم اسراکید با امین مالیه لنگرود صادر فرموده از قانون گذاری و

تحمیل بملک دست نگه داشته بموجب قانون مصوبه با ما عمل فرماید ناعموماً راحت و سپاس گذار باشیم رئیس - تقاضاشان این است که از طرف مجلس شرحی بامین مالیه نوشته شود . البته این قانونی نیست ولی ممکن است با اجازه مجلس شورای ملی شرح مؤکدی بوزار مالیه نوشته شود که جلوگیری از خلاف قانون بکنند .

جمعی از نمایندگان - صحیح است .

حاج آقارضا رفیع - اجازه میفرمایند ؟

رئیس - مطرح نیست .

حاج آقارضا رفیع - محاکمه اش را هم استدعا میکنم .

رئیس - ماده سوم خبر کمیسیون داخله راجع

بامور صحی مطرح است

در جلسه گذشته چند فقره پیشنهاد داده شده بود که بلا تکلیف مانده است قرائت میشود آقای وزیر فواید عامه فرمایشی داشتید ؟

وزیر فواید عامه - بلی چون مجلس شورای ملی متوجه تسریع امورات و چون مهم تر از دفع آفات حیوانی هم الان امری نیست (بعضی از نمایندگان صحیح است) لایحه اش هم در مجلس تمام شده است و ما چهل پنجاه روز پیش خیلی بعجله اقدامات کردیم و لایحه آن را تقدیم کردیم حالا اگر اجازه بفرمائید استدعا میکنم جزء دستور شود و تکلیفش معلوم شود چون هر یک روزی از این کار بگذرد دیر میشود و هر چه زودتر بشود بصالح مملکت است .

عطاء الله خان (روحی) - اجازه میفرمائید ؟

رئیس - بفرمائید

روحی - عرض کنم که این لایحه مؤسسات صحی بکاهه دیگرش بیشتر باقی نمانده يك جلسه قبل را هم اشغال کرده است بنده مخصوصاً از آقای وزیر فواید عامه تقاضا میکنم موافقت بفرمایند که بعد از گذشتن این لایحه

مطرح شود . خود ما هم قبلاً این استدعا را از مقام ریاست کرده بودیم

وزیر فواید عامه - بنده مقصودم گذشتن این لایحه است هر چه زودتر بهتر

رئیس - بسته است به نظر مجلس : آقای وزیر فواید عامه موافقت می کنند در درجه دوم باشد ؟ یا اول مطرح شود ؟

بکنفر از نمایندگان - حاضر نیست .

وزیر فواید عامه - عرض کنم اگر لایحه حاضر نیست که در درجه دوم چطور میشود باشد ؟ و اگر حاضر است ؟ درجه اول باشد . بهر حال هر طور میفرمائید میخواهید بعد از این باشد ضرری ندارد . مقصود این است که فوراً بگذرد و معطل نشود

رئیس - کمیسیون خارجه هم هنوز در این باب راپرتی نداده است

پیشنهاد آقای ثقة الاسلامی راجع بماده سوم خبر صحیه قرائت میشود

(این قسم خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم ماده سوم این طور تدوین شود : وزارت داخله مطابق نظریات و پیشنهادات رئیس کل صحیه دائر به تعیین و ترقی و تنزل و انتقال و انفصال مستخدمین صحیه در حدود قانون استخدام و قوانین موضوعه و در حدود مسئولیت وزارتی خود رفتار خواهد کرد

رئیس - حاضر نیستند ؟

بکنفر از نمایندگان - خیر .

رئیس - پیشنهاد آقای فرشی . آقای فرشی هم

غائبند ؟

عدل - بلی

رئیس - پیشنهاد آقای بهار . ایشان هم غائبند

(در این موقع آقای ثقة الاسلامی از خارج وارد شدند) -

رئیس - آقای ثقة الاسلامی : اگر راجع به پیشنهاد خودتان توضیحی دارید بفرمائید .

میرزا ابوالحسن خان (ثقة الاسلامی) - مسترد می دارم .

رئیس - رأی گرفته میشود بماده سوم آقایان موافقین قیام فرمایند

(عده کثیری برخاستند)

رئیس - با کثرت پنجاه و یکرای تصویب شد ماده چهارم قرائت میشود

(باین مضمون قرائت شد)

ماده چهارم - رئیس اداره کل صحیه سمت معاونت فنی وزارت داخله را داشته و باین سمت در مجلس و هیئت وزراء حق حضور و شرکت در مذاکرات را خواهد داشت

رئیس - آقای دکتر سنک

دکتر سنک - موافقم

رئیس - آقای دادگر

میرزا حسینخان دادگر - موافقم

رئیس - آقای زوار

زوار - موافقم

رئیس - مخالفی ندارد ؟

(گفتند خیر)

رئیس - پیشنهاد آقای مدرس

(باین ترتیب قرائت شد)

پیشنهاد میکنم ماده چهارم بترتیب ذیل نوشته شود : رئیس اداره کل صحیه سمت معاونت فنی وزارت داخله را داشته و باین سمت در هیئت وزراء حق حضور و شرکت در مذاکرات را خواهد داشت :

مدرس - مرسوم و آنچه که در نظامنامه دارد این است که در مجلس شورای ملی وزراء و معاونین اداری آنها که معاونین سیاسی هستند حاضر باشند. عمل بر این بوده در نظامنامه هم همین طور است و ظاهرش معاون پارلمانی است که معاون اداری کل وزارتخانه است. حالا مقتضی نیست و موجبی ندارد معاون فنی هم که جنبه سیاسی ندارد و راجع بصحبه است در مجلس حاضر شود (بعضی از نمایندگان صحیح است) وزیر و معاون اداری وزیر که حاضر میشوند کافی است و از مطالب مربوطه البته دفاع می کنند. غرض این است که مقتضی نیست برای این کار يك فتح بانی بشود (نمایندگان - صحیح است) و الا يك مسئله خلاف شرعی نیست. خلاف قانون هم نیست ولی مقتضی نیست که این قید (در مجلس حضور داشته باشد) بشود لهذا پیشنهاد کردم که این قسمت الغاء شود و حضورش فقط در هیئت وزراء باشد.

وزیر فوائد عامه - عرض کنم که همین معاونینی هم که الان هستند در جلسات هیئت وزراء حاضر نمیشوند مگر اینکه لازم باشد و کاری باشد که آنها را بخواهند و بیایند توضیحاتی بدهند و بروند. حالا معاونی که نسبت بامور صحی معین میشود اگر کاری راجع بصحبه باشد البته خود هیئت وزراء او را می خواهند و مذاکره می کنند چنانکه الان هم بعضی رؤساء ادارات و بعضی اشخاص دیگر را می خواهند و مذاکره مینمایند و اگر هم خیلی لازم است که بموجب قانون معاون کمک وزیر داخله من حیث صحبه در جلسات هیئت حاضر شود اقل در جلسات وقتی حاضر شود که راجع بکار او حرف میزنند و الا در مذاکرات هیئت وزراء بنظر بنده غیر معمول میآید که شخصی که آن مسؤلیت را ندارد حاضر شود.

مدرس - بفرمائید يك مرتبه دیگر قرائت شود (مجدد بشرح سابق قرائت شد)

رئیس - آقای حائری زاده

شد و آن اینست که معاون فنی صحبه حق داشته باشد در هیئت وزراء و در مجلس برای دفاع از لواجیح و مطالب راجعه بامور صحی بیاید و دفاع بکند و لواجیح و بودجه اش را بانوضیحات کامل و بصیرتی که در این امر دارد درش مذاکره کند و دفاع نماید در ماده هم قبول میکنم که تغییر بدهند و نوشته شود در مسائل مربوطه بصحبه. این قسمت اخیرا کمیسیون حضرات و قبول میکنند و قسمت اول را هم ممکن است آقای مدرس قبول کنند که در مجلس و هیئت وزراء حق حضور داشته باشد. که در حدود مسائل راجعه بامور صحی مذاکره کند.

رئیس - آقای مدرس

مدرس - عرض میشود در مجلس مسؤلیت باید مستقیم باشد رؤسا همه مسؤلیت غیر مستقیم دارند یعنی مسؤلیتشان بتوسط وزیر است. ایشان ممکن است حاضر بشوند در کمیسیونها. دفاع هم بکنند از مطالب صحبه و بودجه و تمام اینها. همانطور که معمول بوده است. عرض کردم مقتضی نیست در اینکه فتح باب بکنیم که معاون فنی بیایند در مجلس. وزیر از مطالبشان دفاع میکند معاون دفاع میکند. رؤسا مسؤلیت بواسطه دارند نه مسؤلیت بلا واسطه اما در کمیسیونها تشریف میآورند همانطور که باقی رؤسای ادارات تشریف میآورند و در مطالبشان و در بودجه ها شان مذاکره میکنند. بنده عرضم از روی این فلسفه است. حالا اختیار با مجلس است. اما اینکه آقای مخبر السلطنه فرمودند. نظر همین بوده است که در مطالب مربوطه باشد. البته در هیئت وزراء هم نسبت بمطالب مربوطه بخودشان است و در مجلس هم اگر تشریف بیآورند نسبت به مطالب مربوطه بخودشان است. لیکن عرض من این است. که کسیکه مستقیماً مسؤل مجلس است باید در مجلس بیاید رؤسا همه مسؤل بواسطه اند و واسطه شان وزیر و معاون است که باید بیایند و از مطالب آنها دفاع کنند و مقتضی نیست که فتح این باب بشود

رئیس - بالاخره قسمت آخر پیشنهاد را آقای مخبر قبول کردند و به بقیه قسمتها اگر آقای مخبر قبول نمیکند ...

فیروز میرزا - تجزیه بفرمائید

رئیس - پیشنهاد تجزیه میشود. قسمت آخر را آقای مخبر قبول نمودند حالا رای گرفته میشود. مقابل توجه بودن قسمت اول پیشنهاد آقای مدرس که فقط حق حضور در هیئت وزراء دارد و در مجلس ندارد. آقایانیکه با این قسمت موافقت قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه شد بعضی پیشنهادات دیگر راجع بماده چهارم رسیده است که بخود کمیسیون ارجاع میشود. ماده الحقیقه از طرف آقای روحی پیشنهاد شده است قرائت میشود.

(اینطور قرائت شد)

اختیارات مندرجه در این مواد از تاریخ تصویب این قانون تا مدت سه سال به آقای دکتر حسینیخان بهرامی تفویض میشود

(همهمه نمایندگان)

رئیس - آقای روحی

روحی - بنده هیچ قصدی نداشتم جز تشویق خدمتگذاران داخلی. هیچ فرق نمیکند. شما وقتی با يك مستشار های خارجی از نقطه نظر اصلاحات قرار دادهائی میکنید اگر ما يك نفر متخصص فنی داشته باشیم چرا برای او اینکار را نکنیم و احتیاجات خودمان را از خارجیها زغ نمائیم؟ بعلاوه وضعیت صحبه دو سال قبل را با امسال مقایسه کنید همینقدر به بینید این اصلاحات اساسی که شده است البته يك آدم لایقی کرده است پس بنا بر این بنده بموقع میدانم از نقطه نظر تشویق و قدردانی مجلس این رای را بدهد. و این اولین مرحله ایست که شاید بتواند ما را از متخصصین خارجه رفته رفته بی نیاز بکند

روا فرآیه از امثال این خدمتگذاران قدردانی نمائیم
مخبر - نظر باینکه ماده چهارم به کمیسیون ارجاع
شده است (راجع به قابل توجه شدن قسمت اول پیشنهاد
آقای مدرس) بنده تقاضا میکنم این قسمت هم به کمیسیون
ارجاع شود تا نحت مطالعه در آید و نظر کمیسیون
معلوم شود.

رئیس - يك پیشنهاد بهم نظیر همین ماده الحاقیه و در
همین زمینه از طرف آقای اعتبار شده است آهم به
کمیسیون ارجاع میشود. آقایان موافقت چند دقیقه
تنفس شود؟

بعضی از نمایندگان - صحیح است
(در اینموقع جلسه برای تنفس تعطیل و پس از نیم
ساعت مجدداً تشکیل گردید)

رئیس - خبرشعبه پنجم راجع بنمایندگی آقای دیوان بیکی
از بلوچستان مطرح است آقای احتشام زاده تشریف بیاورند
(آقای احتشام زاده در محل نطق حاضر و خبر مزبور را بشرح
ذیل قرائت نمودند)

در تاریخ چهارم مهر ماه ۱۳۰۵ از طرف حکومت
بلوچستان سی و شش نفر از طبقات و معتمدین اهل محل
برای تشکیل انجمن نظارت انتخابات دعوت و نه نفر اعضاء
اصلی و نه نفر اعضاء علی البدل انجمن نظارت انتخابات
تعیین و پس از تهیه و انتشار اعلان انتخابات از روز چهارم
مهر تا ۲۵ مهر ماه ۱۳۰۵ یک هزار و چهل و پنج ورقه رای اخذ
و آقای میرزا آقاخان دیوان بیکی با کثرت تصد و سی
و چهار رای از آراء ماخوذه بنمایندگی دوره ششم از
طرف بلوچستان انتخاب گردید و مدت دو هفته که برای
وصول و رسیدگی بشکایات انجمن نظارت تشکیل و چون
هیچگونه شکایتی نرسیده بود اعتبار نامه صادر و انجمن
انحلال یافته است. شعبه پنجم به دوسیه انتخابات
بلوچستان کاملاً رسیدگی نموده صحت نمایندگی آقای
میرزا آقاخان دیوان بیکی را تصدیق و خبر آن را تقدیم
می نمایند.

رئیس - آقای حقنویس

آقای میرزا علی (حقنویس) - بنده مخالفم

رئیس - می ماند برای جلسه دیگر. ماده سوم لایحه
فروش خالصجات قرائت میشود.
(بشرح ذیل خوانده شد)

ماده سوم کلیه اجاره های موجود املاك خالصه
تا زمان انقضاء باعتبار خود باقی خواهد بود
حائری زاده - پیشنهادی راجع بدستور شده بود

رئیس - اینجا که چیزی موجود نیست. آقای حقنویس
باینهم مخالفید؟

حقنویس - خیر

رئیس - در خارج راجع بماده سوم اوشته اید
مخالفم.

حقنویس - مسترد داشتم

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده میخواستم تذکری بدم و آن
این است که اجاره از عقود لازمه است و بایستی در اعتبار
خودش باقی بماند اما از آن طرف هم ما می بینیم تا خالصجات
کفتگوی فروشش هست يك عده زیادی درصدد برآمده اند
که پنجساله و دهساله و پانزدهساله بروند و آنها را اجاره کنند.
اگر چنانچه این املاك باین ترتیب اجاره داده شود دیگر
رعیت طالب خریداری نخواهد شد و این املاك بهمین
حالت خرابی باقی خواهد ماند بلکه خراب تر خواهد
شد. غرض این بود که خواستم تذکر بدم از اجاره های
طولانی دست نگاه دارند و دو ساله و سه ساله و پنجساله
بیشتر اجاره ندهند

رئیس - بکفدری دقت بفرمائید و فرمایشات خودتان را
در موقعش بفرمائید آقای آقا سید یعقوب مخالفید؟

آقا سید یعقوب - بلی

رئیس - بفرمائید

آقا سید یعقوب - بنده ممکن نیست بتوانم مخالفت
بکنم با اجاره که عقد لازم است این مخالفت ندارد ولی
چیزیکه باعث سوء ظن برای بنده شده است این است
که از خارج به بنده اطلاع داده اند این لایحه که از طرف
دولت آمده است بکمیسیون و در کمیسیون هم این ماده
مطابق قانون شرع تصویب شده است و بعرض مجلس رسیده
است در این خلال يك اجاره های ممتدی را شروع کرده
اند بتعیین کردن و بسته شدن. بنده نظرم همین مسئله
بود. خوبست آقای وزیر مالیه که اینجا تشریف دارند
توجهی داشته باشند که ضرری از این حیث متوجه دولت
نشده باشد که از اینجا بگذرد و اسباب انتفاع يك عده
شود و يك اجاره هائی به بندند که بر ضرر دولت تمام
شود. بنده عقیده ام اینست که اجاره هائی که در سال
سابق بوده است یا قبل از اینکه این لایحه تنظیم شود و
این کابینه بیاید و در پرگرام خودش فروش خالصجات
را نحت نظر بگیرد آن اجاره ها املاك باشد و الا
اگر بعد از آن يك اجاره هائی باشد که مبنی بر
توسعه یا يك بنایهائی باشد یا كلاه برداری باشد
از این نقطه نظر بنده خواستم بگویم که اگر آقای مخبر
توضیحی دارند بگویند که بنده قانع شوم.

شیروانی (مخبر کمیسیون بودجه) - عرض کنم
تصور می کنم اظهارات نماینده محترم و همینطور آقای
فیروز آبادی هیچوجه ارتباطی با این ماده نداشت چرا؟
برای اینکه بالاخره آنا مجلس قائل هست باینکه اجاره
عقدی است لازم و بالاخره باید محترم شمرده شود یا خیر؟
اگر این عقیده مسلم است پس اجاره هائی که دولت
داده است مردم و در عین حال ملك را میفروشند البته
آن اشخاصیکه رفته اند سرمایه خرج کرده اند و ملك را
آباد کرده اند و بالاخره خواسته اند منافعی ببرند گمان

نمیکنم هیچ مجوزی باشد که بتواند این اجاره را لغو کند
ولی اگر دولت در ضمن اجاره هائی که میدهد انتفاعيك
ضرر هائی متوجه دولت شود یعنی نماینده محترم از يك
موضوع مخصوصی اطلاع داشته باشند که دولت يك اجاره را بر
ضرر خودش داده ممکن است سؤال کنند استیضاح کنند
ولی بالاخره در يك همچو قانونی نمیشود يك چنین ماده
را آورد که اگر دولت يك اجاره هائی به نفع
خزانه دولت داده باشد چون لایحه در جریان است
ندهد و نباید اینکار را بکنند تصور میکنم اینمسئله
غیر عملی باشد لکن ممکن است دولت در ضمن عمل
يك اجاره و استجاره هائی بکنند که نفع خزانه دولت
نباشد در اینصورت ممکن است اینرا موضوعش را
پیدا کنند و تعقیب نمایند و الا ربطی با این لایحه
ندارد.

رئیس - آقای وزیر مالیه

وزیر مالیه - بنده نظر آقای آقا سید یعقوب را
تصدیق میکنم البته همینطور که ایشان اظهار فرمودند
اگر يك اجاره هائی از سابق باشد مورد رعایت خواهد
بود بطوریکه در لایحه هم تصریح شده است ولی اگر بخوانند
چیز هائی تازه شروع کنند البته وزارت مالیه این
نظری را که اظهار کردند منظور خواهد داشت و تا
حالا هم اجاره جدیدی داده نشده.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافیست.

رئیس - کافی است؟ بعضی از نمایندگان
کافی است

رئیس - پیشنهادان قرائت میشود: (پیشنهادهای
واصله فرداً فرد اعلام و بترتیب آتی قرائت شد)
پیشنهاد آقای امیر تیمور: ماده سوم را بطریق ذیل
پیشنهاد میکند

ماده سوم - کلیه اجاره های موجوده املاك خالصه
باعتبار خود باقی مانده ولی مال الاجاره را مستأجر مکلف
است بمشتری بپردازد.

پیشنهاد آقای بهبهانی: پیشنهاد می‌نماید در آخر ماده ۳ اضافه شود: ولی مال الاجاره آن املاک تا آخر مدت اجاره بخریدار پرداخت خواهد شد.

پیشنهاد آقای عمادی: بنده پیشنهاد میکنم که در ماده شوم قید شود که مال الاجاره بخریدار داده شود.

پیشنهاد آقای میرممتاز: بنده پیشنهاد میکنم در ماده ۳ قید شود اجاره هائی که از سه سال قبل داده شده باعتبار خود تا انقضای مدت باقی است.

پیشنهاد آقای دکتر طاهری: پیشنهاد میکنم ماده سوم بترتیب ذیل اصلاح شود

ماده سوم - کلیه اجاره‌های موجوده املاک خالصه که قبل از تاریخ تقدیم لایحه فروش خالصجات بمجلس بوده تا زمان انقضاء باعتبار خود باقی خواهد بود.

پیشنهاد آقای معظمی - بنده ماده سوم را بترتیب ذیل پیشنهاد می‌کنم کلیه اجاره‌های املاک خالصه که قبل از میزان ۱۳۰۵ است باعتبار خود باقی خواهد بود.

پیشنهاد آقای خائری زاده: بنده پیشنهاد میکنم ماده سوم بعبارت ذیل تنظیم شود

ماده سوم - کلیه اجاره‌های قبل از آبانماه ۱۳۰۵ تا زمان انقضاء باعتبار خود باقی است.

رئیس - ماده چهارم قرائت میشود

(بشرح آتی قرائت شد)

ماده چهارم - در موقع خریداری اهالی قراء و مزارع با رعایت ماده (۶) زارعین ایلاتیکه نخت قاپو میشوند، اشخاصیکه قیمت را تماماً و نقداً نادیه مینمایند و طلبکاران مسامی که بتوانند بیش از نصف قیمت از محل مطالبات خود بموجب ماده (۹) نادیه نمایند حق تقدم خواهند داشت.

تبصره - برای استفاده از این حق تقدم وزارت مالیه مکلف است بعد از اعلان و اجرای مزایده حداکثر پیشنهادات را برای اطلاع کسانیکه حق تقدم خرید خالصجات را دارند اعلام و پس از دو ماه هرگاه بانسای شرایط حاضر برای خریداری نشدند بکسی حداکثر را

پیشنهاد نموده است فروخته خواهد شد

رئیس - آقای فهیمی

بکنفر از نمایندگان - غائبند.

رئیس - آقای یاسائی

یاسائی - موافقم.

رئیس - آقای آقاسید یعقوب.

آقاسید یعقوب - مخالفم.

رئیس - بفرمائید.

آقاسید یعقوب - بنده با این حق تقدم موافقم

لیکن يك نقصانی دارد چون مینویسد «ایلاتیکه نخت قاپو میشوند» آیا مقصود این است که اگر مثلاً خواستند ایلات ترکمن را نخت قاپو نمایند خالصه و رامین را بآنها بدهند؟ مثلاً ایلات ترکمن که در استرآباد نخت قاپو میشوند اگر خالصه آنجا را نخواستند بفروشند و خالصه شهریار را خواستند بفروشند. یا در خرم آباد مثلاً نخت قاپو می‌شوند و خالصه اینجا بفروش در می‌آید خواستم در اینجا يك ترتیبی واقع شود که ایلاتیکه نخت قاپو می‌شوند در همان حدود نخت قاپو شدن خودشان اگر خالصه باشد حق تقدم داشته باشند نه اینکه بر سبیل اطلاق بگوئیم «ایلاتیکه نخت قاپو میشوند از جمله کسانی هستند که حق تقدم دارند نسبت بغير آن خالصجات» مثلاً بنده که در طهران هستم و در اینجا يك خالصه هست ولی فلان ایل در فارس میخواهد نخت قاپو بشود به بنده ندهند و با بدهند چونکه میخواهد نخت قاپو بشود، پس بعقیده بنده باید اینجا نوشته شود ایلاتی که نخت قاپو میشوند در محل سکناي خودشان اگر خالصه باشد مقدمند بر دیگران، بعلاوه عقیده ام این است که این لفظ فارسی هم دارد ما در شیراز و آنجاها میگوئیم (خاک نشین) چون ایلات را با دانشین میگویند و بنده عقیده ام این است که (نخت قاپو) بلفظ (خاک نشین) تبدیل شود.

رئیس - آقای یاسائی

یاسائی - در کمیسیونهم همین مذاکره شد که در ماده توضیح داده شود: زارعین و ایلاتیکه مجاور املاک خالصه هستند. بعد گفتند که این توضیح واضح است، مقصود ایلات مجاور املاک خالصه است مثلاً ایل شاهسون یا ایل قشقائی اگر بخواهند نخت قاپو شوند یا بقول آقا خاک نشین شوند آنها از دولت تقاضا میکنند و پیشنهاد میدهند و بعد از اعلان مزایده املاک خالصه را که مجاور خودشان است خریداری میکنند این معلوم است و اگر اتفاقاً يك قسمت از ایلات بختیاری تقاضا کردند که در حدود خراسان سکونت اختیار نمایند و ده خالصه را بخواهند خریداری کنند هیچ مانعی ندارد، بنا بر این ماده بطوریکه تنظیم شده آنقدرها اشکال ندارد ولی در قسمت اینکه کله نخت قاپو را تبدیل به خاک نشین کنیم بنده هم موافقم پیشنهاد کنند ما هم موافقت میکنیم.

رئیس - مذاکرات کافی نیست؟

بعضی از نمایندگان - کافی است.

رئیس - پیشنهادات واصله قرائت میشود.

(پیشنهادها فرداً اعلام و بمضمون ذیل قرائت شد)

پیشنهاد آقای امیر تیمور - این بنده ماده ۴ را بطریق

ذیل اصلاح و پیشنهاد میکند

ماده ۴ - در موقع خریداری اهالی قراء و ایلات و شرکاء و مجاورین املاک و اشخاصی که قیمت را تماماً و نقداً نادیه نمایند و موظفین و صاحبان شهریه مطابق ماده ۹ لایحه دولت بقدر مقرری سالیانه آنها و طلبکاران معادل طلب خود که نادیه نمایند منظور خواهند گردید تبصره - معادل مبلغی که در حساب دیون دولت بابت قیمت خالصجات و معادل مبلغی که در حساب شهریه و مستمریات محسوب میشود از خزانه دولت بمرامیه بانك اضافه خواهد شد

پیشنهاد آقای مدرس: پیشنهاد میکنم بجای ماده چهارم

و تبصره نوشته شود:

در موقع خریداری اهالی مزارع و قراء و زارعین و ایلات و شرکاء و مجاورین املاک و اشخاصی که قیمت را تماماً و نقداً نادیه نمایند و موظفین مطابق ماده ۹ لایحه دولت بقدر مقرری سالیانه آنها و طلبکاران معادل طلب خود منظور خواهند گردید

تبصره - معادل مبلغی که در حساب دیون دولت بابت قیمت خالصجات و معادل مبلغی که در حساب وظایف موظفین محسوب میشود از خزانه دولت بمرامیه بانك اضافه خواهد شد

پیشنهاد آقای میرممتاز: بنده ماده ۴ را بطریق ذیل اصلاح و پیشنهاد مینماید

در موقع خریداری با رعایت ماده ۶ (رعایا و زارعین خالصه) و زارعین ایلاتی که نخت قاپو میشوند. و زارعین قراء (در درجه اول) اشخاصی که قیمت را تماماً و نقداً میپردازند (در درجه دوم) طلبکاران مسامی که بیش از نصف قیمت از محل مطالبات خود را بتوانند بموجب ماده ۹ نادیه نمایند و یا اشخاصیکه نصف قیمت را نقداً بپردازند (در درجه سیم) حق تقدم خواهند داشت

پیشنهاد دیگر آقای میرممتاز: بنده پیشنهاد میکنم در تبصره ماده ۴ بعد از کله اعلام (پس از ۳ ماه از تاریخ انتشار اعلان در آن محل) قید شود

پیشنهاد آقای نظامی: بنده پیشنهاد میکنم تبصره ذیل بماده چهار علاوه شود

تبصره - چنانچه مبلغ و میزان پیشنهادات مساوی باشد اهالی قراء و مزارع و زارعین فعلی خالصجات و ایلات که نخت قاپو میشوند و شاگردان مدرسه فلاحتی با رعایت ماده ۶ در درجه اول و اشخاصی که نقداً قیمت را میپردازند در درجه دوم حق تقدم خواهند داشت

پیشنهاد دیگر آقای نظامی: بنده پیشنهاد میکنم در ماده

چهار سطر دوم نوشته شود و متصدیان و مستخدمین

قانونی خالصجات

پیشنهاد دیگر آقای نظامی: تبصره ذیل را بماده چهار علاوه میکنم

تبصره - پیشنهاداتی که داده میشود باید لاك و مهر شده بوزار مالیه داده شود و رسید دریافت گردد و بکماه قبل از قرائت بنام مملکت حتی قراء و قصابات اعلان و در روزیکه قرائت میشود با حضور پیشنهاد دهندگان حاضر پیشنهادات معاینه و صورت مجلس تنظیم و شروع بقرائت خواهد شد و پس از قرائت و اجرای مزایده از اشخاصی که حق تقدم ندارند در آتیه پیشنهاد پذیرفته نخواهد بود

پیشنهاد آقای سهرابخان: بنده پیشنهاد میکنم در تبصره ماده چهارم بعد از کلمه (برای اطلاع) اضافه شود عموم و کسانی که وجله اینطور نوشته شود (برای اطلاع عموم و کسانی که)

پیشنهاد آقای احتشام زاده: بنده پیشنهاد میکنم ماده ۴ قانون فروش خالصجات بطریق ذیل اصلاح شود ماده ۴ - مدت سه سال پس از اعلان اینقانون که باید بوسائل لازمه بعموم زارعین اطلاع داده شود تقاضای خریداری ملك خالصه فقط از زارعین قراء و مزارع و زارعین ایلاتی که تحت قاپو میشوند پذیرفته میشود چنانچه پس از انقضاء مدت سه سال از املاك خالصه باقی بماند در خرید آنها عموم میتواند شرکت نمایند و در موقع خرید زارعین قراء و مزارع و زارعین ایلات و اشخاصی که تمام قیمت را نقداً نادیه نمایند و طلبکاران مسامی که بتوانند بیش از نصف قیمت را از محل مطالبات خود مطابق ماده ۹ نادیه نمایند و اربابان و ظایف که بیش از نصف قیمت را از محل و ظایف خود مطابق ماده الحاقیه بپردازند و سایرین املاك خالصه که از خدمت دولت مستغنی شوند حق تقدم خواهند داشت

ماده الحاقیه - دوات برای وظایفی که بیش از ۱۵

سال مدت داشته باشد مبلغی معادل ۶ برابر مبلغ حقیقی وظیفه در وجه صاحب آن برای خرید خالصه خواهد پرداخت و چنانچه مدت کمتر از پانزده سال باشد بهای تناسب مبلغ فوق تقلیل خواهد یافت.

پیشنهاد دیگر آقای احتشام زاده: بنده پیشنهاد میکنم عبارت (و پس از دو ماه در تبصره ماده ۴ حذف و بجای آن نوشته شود (و پس از سه ماه از تاریخ وصول اعلامیه) پیشنهاد آقای محمد ولی میرزا: ماده ۴ را بطریق ذیل پیشنهاد میدارم

در موقع خریداری اهالی قراء و مزارع بارعایت ماده ۶ زارعین و ایلاتی که تحت قاپو میشوند و اشخاصی که قیمت را تماماً و نقداً نادیه می دارند حق تقدم خواهند داشت.

تبصره - ایلات در اراضی که محل بیلاق و قشلاق آنهاست و هر طایفه از ایل که قسمتی از آن اراضی مخصوص بمرتع آنها میشود فقط خریداران را تشکیل خواهند داد و باقسط پانزده گانه مساوی قیمت اراضی را که بیست برابر عایدی جزوجعی فعلی خواهد بود نادیه خواهند داشت

پیشنهاد آقای حائری زاده: تبصره ذیل خوب است اضافه شود

تبصره - کسانی که در تمام مملکت بیش از پنجاهزار تومان علاقه ملك مزروعی داشته باشند حق انتفاع از اینقانون نخواهند داشت

پیشنهاد آقای آقاسید یعقوب: پیشنهاد میکنم که کلمه تحت قاپو بکلمه خاک نشین تبدیل شود.

پیشنهاد دیگر آقای آقا سید یعقوب: پیشنهاد میکنم بعد از کلمه ایلاتی اضافه شود که مجاور خالصه هستند پیشنهاد آقای ثقة الاسلامی: بنده پیشنهاد میکنم که در ماده چهارم اضافه شود در موقع خریداری فقط اهالی قراء و مزارع بارعایت ماده ۶ زارعین ایلاتی که تحت قاپو میشوند حق تقدم خواهند داشت.

پیشنهاد آقای معظمی:

تبصره - باهالی قراء و مزارع و ایلاتی که تحت قاپو میشوند از حداکثری که معین میشود يك خمس تخفیف داده خواهد شد مشروط باینکه حق واگذاری به مالکین نداشته باشند.

پیشنهاد آقای عمادی: بنده پیشنهاد میکنم که حق تقدم اشخاصی که قیمت را نقد کارسازی میدارند از ماده چهارم حذف شود.

پیشنهاد آقای مدرس: پیشنهاد میکنم بعنوان تبصره بر ماده چهارم اضافه:

ترتیب خریداران خالصه از این قرار است: اول - شرکاء دوم - ساکنین محل سیم - زارعین در آنجا چهارم - مجاورین املاك و ایلات پنجم - کسانی که نقداً میخرند ششم - ارباب طلب هفتم - موظفین بترتیبی که در ماده دهم دولت مرقوم شده

پیشنهاد آقای دولتشاهی: ماده چهارم را این طور پیشنهاد میکنم.

اشخاص باحفظ مزایای مرقومه در ماده ۶ بطریق ذیل بر یکدیگر حق تقدم دارند اولاً رعایای خود قراء ثانیاً ایلاتی که در محل خودشان تحت قاپو میشوند ثالثاً دبیلوه های مدارس فلاحی داخله و خارجه رابعاً اشخاصی که قیمت را نقداً میپردازند خامساً اشخاصی که بتوانند اقل از نصف از قیمت را از مطالبات مسامه خود از دولت بموجب ماده ۹ نادیه نمایند.

رئیس - پیشنهاد ختم جلسه شده است.

بعضی از نمایندگان - صحیح است.

رئیس - آقای میرزا عبدالله خان وثوق سؤالی از وزیر مالیه داشتید؟

میرزا عبدالله خان وثوق - بلی.

رئیس - بفرمائید.

وثوق - چون پیشنهاد ختم جلسه شده است بنده سعی میکنم که سؤال خود را خیلی خیلی مختصر عرض

و فقط قناعت میکنم باینکه اصل ۵۵ قانون اساسی را بعرض برسانم اصل ۵۵ - ضرب سکه با موافقت قانون بنام پادشاه است - متجاوز از یکسال است که از جلوس اعلیحضرت پهلوی میگردد و هنوز از وزارت مالیه سر سکه که لازم است برای ضرب سکه تهیه نشده است و حال آنکه مطابق جریانانی که در این سنوات بوده است و همه مطلع هستیم تهیه سرسکه در خود طهران همیشه ممکن بوده. فقط شاید نسبت بقسمت تهیه سر سکه تمثال همیونی يك مشکلاتی بوده است که سعی میکردند سر سکه تمثال را در خارجه تهیه کنند ولیکن آن قسمتی که راجع بنام شاه بوده است در اینجا تهیه می کردند چنانچه سکه هائیکه فعلاً تهیه میشود و بعنوان رایج مملکت ایران است البته در اینجا تهیه شده است. خواستم از آقای وزیر مالیه سؤال کنم علت اینکه هنوز سر سکه بنام اعلیحضرت تهیه نشده است چیست؟

وزیر مالیه - آقایان ملاحظه فرموده اند که سکه هائی که رواج است بچند ترتیب سکه آنها معمول است یکی شیر و خورشید است که در يك طرف سکه میشود. و یکی صورت پادشاه است که در يك طرف سکه میشود. و يك طرف اسم پادشاه است چنانچه در سابق هم همینطور معمول بوده است راجع بسکه هائی که بعد از سلطنت پهلوی شد آن قسمت شیر و خورشید و اسم همایونی در اینجا سر سکه شد ولیکن برای سر سکه که تمثال همیونی را باید سکه بکنند به بلژیک در يك سال قبل دستورالعمل داده شد که آنرا حاضر کنند متاسفانه آن مأموریکه ما برای اینکار در اینجا فرستادیم آن سرسکه که ترتیب داده و بطهران فرستاده است پسندیده نشد زیرا بعضی معایب داشت و مجدداً مأمور علیحده برای اینکار فرستاده شد و حرکت کرده است که این سرسکه را بطوریکه دستور داده شده است تهیه کند که يك چیز شایسته باشد. آن مأمور رفته است و البته سرسکه های جدید تدارک خواهد شد.

رئیس - آقای وثوق.

میرزا عبدالله خان وثوق - بنده قبل از اینکه

دادگر - عرض کنم قضیه درست معکوس است اول باید وجود بانک را در نزد اهالی و ما متحقق بشود بعد سرمایه درست شود. بنا بر این فرمایش آقای فرمند درست نقطه مقابلش طرف توجه است و بنده تقاضای کنم جزو دستور جلسه آئیه شود.

رئیس - رای گرفته میشود باین پیشنهاد آقایانیکه موافقتند قیام فرمایند

(اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد. پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب راجع است باینکه لایحه منع اشیاء تجملی هم جزء دستور باشد

جمعی از نمایندگان - صحیح است

آقا سید یعقوب - بنده تقاضای کنم در اول جلسه باشد

(در این موقع بعضی از نمایندگان حرکت نمودند)

رئیس - آقایان اجازه فرمائید دستور معین شود بعد با هم میرویم. بنا بر این دستور جلسه آئیه اولانجیدید شعب ششگانه بعد خبر کمیسیون راجع بمنع اشیاء تجملی در درجه سوم هم بانک ملی چهارم هم همین لایحه ای که حالا مطرح بود

(مجلس سه ربع ساعت بعد از ظهر ختم شد)

جواب آقای وزیر را بشنوم عرض کردم نسبت بسرسکه نمثال موافق هستم که در خارجه تهیه شود ولی قسمت دیگری که راجع بنمثال همیونی نیست مانعی ندارد که سکه ها يك قسمتش شیرو خورشید باشد و قسمت دیگرش بنام اعلیحضرت همایونی ضرب شود و این سر سکه را هم بقرار اطلاعاتیکه بنده پیدا کرده ام در ضرابخانه سابقاً تهیه کرده اند و حالا هم قادر هستند که تهیه کنند.

رئیس - جلسه آئیه روز سه شنبه سه ساعت قبل از ظهر. دستور اولانجیدید شعب شش گانه. نائیباً آقای حائری زاده پیشنهاد کرده اند خبر کمیسیون راجع بتأسیس بانک ملی جزء دستور جلسه آئیه شود مخالفی ندارد؟

فرمند - بنده مخالفم

رئیس - بفرمائید

فرمند - بعقیده بنده باید اول برای بانک محل تهیه کرد بعد قانون برایش گذراند و الا حالا ما بخواهیم قانون برای بانک بگذرانیم فایده ندارد برای اینکه مجلس هنوز معین نشده باید اول قانون بگذرانیم و محل برای بانک معین کنیم آنوقت قانون تأسیس بانک را بگذرانیم بجهت اینکه بانک و همی که فایده ندارد

رئیس - آقای دادگر